

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zobowiązał E. G. do zwrotu renty socjalnej za okres od 1 marca 2017 roku do 31 marca 2017 roku, od 1 czerwca 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku, od 1 listopada 2017 roku do 30 listopada 2017 roku w łącznej kwocie 2520 złotych. /decyzja – k. 188 akt ZUS/

E. G. odwołała się od powyższej decyzji, podnosząc że wypłata przez (...) spółkę z o.o. we wskazanych w decyzji miesiącach należności dotyczyła zaległych wynagrodzeń za okres wcześniejszy – od 1 marca 2016 roku do 31 maja 2016 roku. Wskazała nadto, że nie była przez organ rentowy pouczona o braku prawa do pobrania renty socjalnej. /odwołanie – k. 3 – 4/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 11 lipca 2018 roku organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że przychód wnioskodawczyni we wskazanych miesiącach przekroczył 70% przeciętnego wynagrodzenia, a zatem jej renta socjalna za te miesiące podlegała zawieszeniu. /odpowiedź na odwołanie – k. 5/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 1 października 2003 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. przyznał E. G. rentę socjalną od 1 października 2003 r. na stałe. Organ rentowy przyznając ubezpieczonej rentę pouczył ją o treści art. 10 ust. 6 ustawy o rencie socjalnej i konieczności powiadomienia organu rentowego o wszelkich okolicznościach mających wpływ na prawo do renty. /decyzja – k. 6 akt ZUS, pouczenie – k. 6 verte akt ZUS/

Wnioskodawczyni w 2017 roku była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Stowarzyszeniu Niepełnosprawni dla (...) E.” na stanowisku kasjera. Z tego tytułu w miesiącu marcu 2017 roku osiągnęła przychód w kwocie 2310 złotych, w czerwcu 2017 roku – 2046,16 złotych, w listopadzie 2017 roku – 1796,72 złotych. /zaświadczenie k 178 akt ZUS/

W związku z realizacją wyroku sądowego zasądzającego od byłego pracodawcy - (...) spółki z o.o. na rzecz ubezpieczonej odszkodowania podmiot ten dokonał w miesiącu marcu 2017 roku wypłaty w kwocie 2110 złotych, w czerwcu 2017 roku – 4220 złotych, a w listopadzie 2017 roku – 2082 złotych. /wydruk k 183 akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę, ich treść wzajemnie się uzupełnia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy jest pomiędzy stronami bezsporny.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1340 ze zm.), prawo do renty socjalnej zawiesza się w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

W myśl ust. 2 art. 10, za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie działalności pozarolniczej.

W myśl ust. 6 art. 10, prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody, o których mowa w ust. 1-5a, w łącznej kwocie wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych.

Stosownie do treści ust. 7 art. 10, osoba pobierająca rentę socjalną lub jej przedstawiciel ustawowy są obowiązani niezwłocznie powiadomić organ wypłacający rentę socjalną o osiągnięciu przychodu w kwocie powodującej zawieszenie prawa do renty socjalnej. Powiadomienie następuje w formie pisemnego oświadczenia. W przypadku gdy składki na ubezpieczenia społeczne są odprowadzane przez płatnika składek, osoba pobierająca rentę socjalną jest obowiązana do przedstawienia zaświadczenia albo oświadczenia określającego kwotę przychodu.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 sierpnia 2017 r. w sprawie kwoty przychodu odpowiadającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2017 r. ogłoszonego do celów emerytalnych stosowanej przy zawieszaniu renty socjalnej kwota graniczna przychodu od 1 marca 2017 roku do 31 maja 2017 roku wynosiła 2953,30 złotych (M.P. z 2017 r., poz. 217), od 1 czerwca 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku – 3047,50 złotych (M.P. z 2017 r., poz. 467), od 1 września 2017 r. wynosiła 2.954,50 złotych (M.P. z 2017 roku, poz. 825).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że ubezpieczona we wskazanych miesiącach: marcu, czerwcu i listopadzie 2017 r. osiągnęła przychody z tytułu zatrudnienia przekraczające 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za dany kwartał kalendarzowy.

Nie ma racji wnioskodawczyni twierdząc, że otrzymane przez nią w spornych miesiącach kwoty wynagrodzenia wypłacone przez byłego pracodawcę (...) Sp. z o.o. nie powinna powodować zawieszenia renty, gdyż wypłacono jej należności za 2016 rok.

Zgodnie bowiem z art. 11 ust. 1 z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1509) przychodami są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Z definicji pojęcia przychodu jako świadczenia otrzymanego czy też w niektórych przypadkach postawionego do dyspozycji należy też wnosić o momencie jego uzyskania. Konieczne jest zatem określenie momentu uzyskania przychodu, by przyporządkować przychód do danego okresu rozliczeniowego - roku podatkowego, a w przypadkach rozliczania renty socjalnej również miesiąca (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 10 listopada 2016 r., III AUa 542/16, Lex nr 2162894).

Podobne stanowisko wyraził także Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 listopada 2008 r., zgodnie z którym Rozliczenie renty socjalnej z uwagi na uzyskany przychód następuje w skali miesiąca (w którym został osiągnięty), a nie w skali roku, czy kwartału (lex nr 1143478).

A zatem mając na względzie powyższe należy wskazać, że rozliczenie dodatkowych przychodów uzyskiwanych w czasie pobierania renty socjalnej następuje w miesiącu uzyskiwania przychodu, a zatem nie istnieje prawna możliwość przyjęcia, że skoro wynagrodzenie uzyskane od byłego pracodawcy (...) Sp. z o.o. było należne w 2016 roku, jego wypłata w w spornych miesiącach nie powinna być wliczona do miesięcznego przychodu razem z wynagrodzeniem za ten miesiąc.

Przekroczenie przez wnioskodawczynię kwoty dopuszczalnego przychodu nie jest okolicznością zawinioną przez wnioskodawczynię, ale mimo to osiągnięty przychód powodował zawieszenie wypłaty renty socjalnej, a zatem wypłacone w tym miesiącu tj. marcu, czerwcu i listopadzie 2017 roku świadczenie było nienależnym w rozumieniu przepisu art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) mającym zastosowanie w sprawie z mocy art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej.

Stosownie do treści art. 138 ust. 1 ustawy osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu., przy czym ust. 2 pkt 1 zawiera definicję nienależnie pobranych świadczeń. Są to świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Natomiast według ust. 4 nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższym niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenie zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących

ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach – za okres dłuższy niż 3 lata z zastrzeżeniem ust. 5.

A zatem podstawą uznania świadczenia za nienależne jest zaistnienie okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenia prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Chodzi tu o okoliczności, które nie istniały w chwili przyznania świadczenia, natomiast powstały w czasie jego pobierania.

Uwzględniając powyższe nie ulega wątpliwości Sądu Okręgowego, że nie było intencją wnioskodawczynie wprowadzenie w błąd organu rentowego ani też pobranie nienależnych świadczeń, ale przepisy ubezpieczeń społecznych są skonstruowane w sposób wykluczający zastosowanie zasad współżycia społecznego i tym samym uznanie, że skoro wnioskodawczynie nie ponosi winy za wypłacenie jej wynagrodzeń za pracę od 2 różnych pracodawców w jednym miesiącu rozliczeniowym, to nie powinna być zobowiązana do zwrotu renty socjalnej.

W świetle jednak cytowanych przepisów oraz na tle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd, decyzja organu rentowego zobowiązująca skarżącą do zwrotu nienależnie pobranej renty socjalnej jest całkowicie zasadna. Fakt pobrania nienależnego świadczenia, po dokonaniu prawidłowego wyliczenia przez organ rentowy, wydaje się nie budzić żadnych wątpliwości.

Przepis art. 138 ust. 2 pkt 1 wyżej cytowanej ustawy uzależnia zwrot uznanego za nienależnie wypłacone świadczenie od prawidłowego pouczenia o skutkach pobierania świadczenia bez podstawy prawnej.

Skarżąca – wbrew jej twierdzeniu - została o powyższym pouczony szczegółowo, w decyzji przyznającej mu prawo do renty socjalnej.

W związku z powyższym brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania skarżącej.

W świetle tych okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.